

A woman is sitting on a stone wall by a lake. She is wearing a blue and green floral dress. Her hands are resting on her lap. The background shows a lake, trees, and a yellow house. The sky is blue with some clouds. The overall scene is peaceful and scenic.

MARI
RENKO

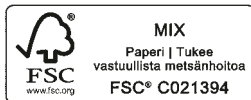
*Pariton
tanssi-
kenkä*

MARI
RENKO

*Pariton
tanssi-
kenkä*

IKOSET III

BAZAR

1. painos
Ikoset-sarjan 3. osa

© Mari Renko ja Bazar Kustannus 2026
Bazar Kustannus on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä
Lönnrotinkatu 18 A, 00120 Helsinki

Taitto: Jukka Iivarinen / Taittopalvelu Vitale

ISBN 978-952-403-800-3
Painettu EU:ssa

Tuoteturvallisuuteen liittyvät tiedustelut:
tuotevastuu@bazarkustannus.fi

Ilmi-mummille, jonka tarinoista
Hilja sai alkunsa.

LUKU 1

KERRANKIN ULPU SAATTOI SANOA ylpeänä, että hän sulautui seiiniin.

Isojen lasi-ikkunoiden toisella puolella päivä oli harmaa ja sateinen, mutta sisälle oli koottu kaikki ne värit, jotka Helsingin syksy oli jo menettänyt myrskytuulille ja kylmyydelle. Enemmänkin. Jättimäiset taulut olivat kuin portteja toiseen maailmaan, jossa valo ei tarvinnut sadetta maalataksseen sateenkaaria.

”Ne ovat upeita”, Paulus sanoi Ulpun vierestä. ”Aivan kuten sinäkin. Tuo mekko oli täydellinen valinta.”

”Eikö vain?” Ulpu siveli muhkeita kukkakuvioisia helmoja, joiden alta tylli pilkotti. ”Löysin sen siitä Fredrikinkadun liikkeestä, jonka vinkkasit. Samoin kuin nämä.” Hän ojensi toisen nilkkansa ja esitteli parhaalle ystävälleen viininpunaisia remmisaappaitaan, jotka olivat uskomattoman hyvässä kunnossa, kun otti huomioon, että niillä oli ikää yli tuplasti enemmän kuin Ulpulla itsellään.

Paulus silmäili saapikkaita. ”Oletko varma, että jaksat seisoa noilla koko illan? Juhlien tähti ei voi kuukahtaa kesken kaiken.”

”Sinä tiedät, että vaivaiset kymmenen senttiä eivät voi nujertaa minua.” Ulpu tarttui Paulusta kädestä ja veti tämän pienen pöydän ääreen, jonne galleristi oli jo kaatanut

ensimmäiset kuohuviinilasilliset valmiiksi. ”Tule, otetaan varaslähtö.”

Paulus kohotti toista kulmaansa, mutta ojensi Ulpulle lasin. ”Etkö halua kilistää yhdessä kaikkien kanssa?”

”Haluan tehdä senkin, mutta ensin haluan juhlia tätä sinun kanssasi kahdestaan.” Ulpu kilautti lasinsa vasten Pauluksen lasia mutta ei juonut, vaan katsoi miestä syvälle tummanruskeisiin silmiin. ”Tiedäthän, että en olisi pystynyt tähän ilman sinua?”

”Höpö höpö”, Paulus sanoi lempeästi. ”Tämä näyttely on vain ja ainoastaan sinun kovan työsi ansiota.” Hän kurkotti suukottamaan Ulpun poskea ja vilkaisi sitten uudelleen saappaita, nyt harmistuneena. ”Näytän ihan tyngältä sinun vieressäsi.”

Ulpu kietaisi käden miehen harteille. ”Kerrankin minä saan katsoa jotakuta alaspäin.”

”Seuraaviin avajaisiin minäkin laitan korkokengät”, Paulus jupisi.

”Voin lainata näitä, jos haluat. Ne eivät vain taida sopia sinun tyyliisi.”

Siinä, missä Ulpun asu oli sekoitus menneitä vuosikymmeniä ja värejä rakastavaa taiteilijaa, maustettuna ripauksella prinsessaunelmia, Paulus näytti itäaasialaisine piirteineen aina siltä kuin olisi kuulunut jonkin suurkaupungin kaduille, josta hänet voitaisiin hetkellä millä hyvänsä bongata mallitoimiston listoille. Nytkin hän oli pukeutunut yksinkertaiseen valkoiseen t-paitaan, polvista auki leikattuihin kapeisiin mustiin housuihin ja jättikokoiseen mustaan takkiin. Kuka tahansa muu olisi näyttänyt resupekalta moisissa vaatteissa, mutta ei Paulus. Hän sai jopa Ulpun harkitsemaan tyyliensä päivittämistä.

Totuus kuitenkin oli, että Ulpu oli jo kokeillut ylisuuria yläosia ja neutraaleja värejä, mutta ei muodikkuuden takia, vaan koska oli halunnut piiloutua vaatteisiinsa. Eikä hän enää koskaan aikonut palata siksi henkilöksi, joka oli ollut kymmenen vuotta sitten.

Kellon viisari värähti taas minuutin verran eteenpäin. Ulpu silmäili ovea ja ikkunoiden toisella puolella ohi lipuvia sateenvarjoja samalla kun otti pitkän siemauksen proseccoa. Hän tunsi Pauluksen lempeän tönäisyn olkapäässään.

”Hei, tästä tulee menestys. Aivan kuten edellisestäkin ja sitä edellisestä. Sinä olet Ulpu Ihanus, yksi Suomen nousevista taiteilijatähdistä. Minkä takia oikein hermoilet?”

”Koska ehkä kaikki ovat tajunneet”, Ulpu mutisi lasiinsa.
”Tajunneet mitä?”

”Että tämä on pelkkää huijausta ja oikeasti olen vain oudosti pukeutuva työtön nainen, joka läiskii värejä kankaalle ja kutsuu sitä taiteeksi.”

Paulus tyrskähti. ”Ensinnäkin kukaan ei pääse huijaamalla Galleria Vainaan. Toiseksi sinä et ole työtön. En tunne ketään, joka olisi yhtä kiireinen. En ymmärrä, miten et ole jo kärsinyt kolmea burnoutia ja muuttanut jollekin etelän saarelle läiskimään niitä värejäsi palmunlehtiin.”

Ulpu piilotti hymynsä lasin taakse. ”Itse asiassa minulla olisi uutisia siihen liittyen.”

Pauluksen silmät laajenivat. ”Jos oikeasti olet muuttamassa saarelle, niin saat luvan ottaa minut mukaan.”

”Sain apurahan ensi vuodelle!”

Paulus tarrasi Ulpun hartioista, vaikka hänellä oli yhä tyhjä kuohuviinilasi kädessään. ”Oikeasti?”

Kun Ulpu nyökkäsi, Paulus hihkaisi ja vetäisi hänet haulukseen. ”Me tarvitsemme toiset lasilliset!” mies kuulutti.

Ystävän syleilyssä Ulpu onnistui vihdoin rentouttamaan jäykät hartiansa. Myönteisestä päätöksestä oli pari päivää, ja vasta nyt hän alkoi ymmärtää, ettei hänen tarvitsisi hetkeen tuskailla sen kanssa, panostaisiko taiteeseensa vai ottaisiko enemmän opetustunteja ja varmistaisi sen, että voisi syödä joskus jotain muutakin kuin makaronia.

Viimeisen parin vuoden aikana hän ei ollut enää tosisaan joutunut murehtimaan ravitsemustilastaan, mutta epävarmuus oli silti kuluttavaa. Nyt hän voisi rauhallisin mielin jättäytyä pois työväenopiston listoilta.

Ulko-oven aukeaminen sai heidät vetäytymään kauemmas toisistaan. Paulus jätti kuitenkin käden Ulpun olkapäälle ja puristi vielä kerran. Ulpu nyökkäsi. He eivät tarvinneet sanoja. Kun Paulus oli vierellä, Ulpu selvisi mistä tahansa, olipa se taidenäyttelyn avajaiset kymmenen sentin koroissa tai uusi alku vieraassa kaupungissa.

Ulpu kääntyi vastaanottamaan ensimmäiset vieraansa hymy huulillaan.

Tuntia myöhemmin avajaiset olivat täydessä vauhdissa. Ulpu hymyili yhä, mutta muisti jo, miksi nautti paljon enemmän työhuoneeseensa sulkeutumisesta kuin lopputulosten esittelystä. Aina, kun hän yritti livahtaa nurkan taakse hengähtämään hetkeksi, joku ilmestyi eteen lasi jo ojennettuna kilistykseen ja useampi kysymys valmiina.

”Tämä urbaani suuntauksesi on aivan ihana”, yksi Ulpun pidempiaikainen tukija sanoi. ”Se, miten olet yhdistänyt öisten suurkaupunkien melankolian omaleimaiseen värien

käyttöösi, on herättelevää.” Nainen naurahti. ”Juuri tällaista kaipaa suomalaiseen marraskuuhun.”

”Mutta nämä eivät selvästikään ole Helsingistä, eivät ainkaan kaikki”, mies naisen toiselta puolelta puuttui puheeseen. ”Mistä oikein olet saanut inspiraatiiosi?”

”Minä rakastan isoja kaupunkeja”, Ulpu kertoi. ”Näistä moni on maalattu Tokiossa ja Lontoossa ottamieni valokuvien pohjalta, osa taas pohjautuu muistoihini ajalta, kun opiskelin parin vuoden ajan Firenzessä.”

”Mitä sitten teet vielä Helsingissä?” mies kysyi. ”Tätä tuskin voi kutsua isoksi kaupungiksi.”

Viiden vuoden jälkeenkään Ulpu ei ollut tottunut tuolaisiin kommentteihin. ”Helsinki on minun kotini. Tämä on täydellinen kaupunki minulle.”

”Niin, etkös sinä olekin jostain pohjoisesta kotoisin?” mies jatkoi. ”Varmaan Helsinki sen jälkeen tuntuu ihan tarpeeksi vilkkaalta.”

Nainen tönäisi miestä kyynärpäällä kylkeen. ”Sinulle riitti viini tältä iltaa”, hän suhahti.

Ulpu heilautti kättään sovittelevasti. ”Hän on oikeassa. Olen syntynyt Pohjois-Karjalassa, ja kun muutin tänne, olin aivan hukassa ensimmäisen vuoden ajan.”

Oli Pauluksen ansiota, että hän ylipäätään oli kotiutunut Helsinkiin. Ilman ystäväänsä Ulpu olisi varmaan luovuttanut ensimmäisten kuukausien jälkeen ja palannut maitojunalla kotiin. Se ei kuitenkaan ollut johtunut Helsingin koosta, vaan siitä, että taidekoulukuplan jälkeen Ulpu ei ollut millään löytänyt omaa paikkaansa tai omia ihmisiään uudesta kaupungista.

”Sinusta ei uskoisi, että olet maalta”, mies jatkoi. ”Et kuulosta siltä yhtään.”

Ulpu kohautti olkapäitään. ”Olen asunut muualla niin kauan, että kaikki murre on jo karissut.”

”Minun isoäitini on itse asiassa myös karjalainen”, mies innostui kertomaan. ”Hän joutui evakkoon...”

Kertomus hiipui surinaksi Ulpun korvissa ja hän keskittyi nyökkäilemään tasaisin väliajoin. Tähän hän oli tottunut. Oli erikoista, miten moni tuntui nykyään olevan ylpeä siitä, että heidän suvussaan oli evakkoja. Hän epäili, etteivät evakot itse olleet kokeneet asiaa niin.

Ajatukset palasivat kotikaupunkiin. Oli totta, ettei hän enää kuulostanut nurmeslaiselta. Murre ei ollut karissut itsestään vaan Ulpu oli tehnyt kaikkensa karistaakseen sen, aivan kuten kaiken muunkin, mikä oli ollut osa Ulpu Viitasta eikä Ulpu Ihanusta.

Silti se, että jotkut epäilivät hänen pohjoiskarjalaisuuttaan, tuntui pahalta. Monen paljasjalkaisen helsinkiläisen silmissä hän ei ollut helsinkiläinen. Hän epäröi yhä itsekin kutsua itseään sellaiseksi. Mutta jos hän ei ollut enää pohjoiskarjalainenkaan, niin mihin hän sitten kuului?

Joskus Ulpu mietti, että aidon helsinkiläisen ja tulokkaan erotti siitä, että toiset saattoivat kehuskella sukunsa maakuntaustaustoilla, kun toiset taas pitivät sen visusti salassa.

”Ulpu! Sinun puhelimesi soi!”

Paulus tunkeutui väkijoukon keskeltä Ulpun punaista omenanmuotoista laukkaa heiluttaen. Ulpu sanoi nopeat hyvästit pariskunnalle ja kiirehti miestä vastaan.

”Käyn puhumassa takahuoneessa”, Ulpu sanoi napatesaan laukun. ”Täällä ei kuule edes omia ajatuksiaan.”

”Tulenko mukaan?” Paulus kysyi, mutta Ulpu pudisti päätänsä ja harppoi jo sinne, missä tiesi hetken rauhan odottavan.

Kuka tahansa soittaja olikin, hän oli Ulpun pelastaja. Ehkä Pauluksella oli ollut pointti epäillessään vintagesaappaita, mutta jalkoja enemmän tykyttivät Ulpun ohimot.

Hän vilkaisi puhelinta. Näyttöllä vilkkui isotäti Hiljan nimi. Päänsärky lieveni heti monta astetta ja aito hymy kohosi huulille väsyneistä kasvolihaksista huolimatta. Hilja-täti oli Ulpun lempisukulainen ja nykyisin ainoa, jonka kanssa hän jakoi sukunimen. Koska he molemmat asuivat Helsingissä, he pitivät tiiviisti yhteyttä. Isotäti ei kuitenkaan ollut vastannut mitään avajaiskutsuun. Olikohan hän sittenkin aikeissa tulla?

Ulpu vajosi takahuoneen pehmeälle divaanille ja nosti puhelimen korvalleen.

Hymy valahti pois saman tien.

LUKU 2

MARRASKUU OLI ELIAS IKOSEN lempikuukausi.

Silloin ei ollut mitään syytä tuntea paineita mennä ulos ja nauttia aurinkoisista kesäpäivistä tai talven kinoksista. Silloin ei ollut mitään juhlapyhiä, jotka olisivat vaatineet häntä luopumaan hupparistaan tai ahtautumaan johonkin ihmisiä täynnä olevaan huoneeseen. Marraskuussa maailma ikkunan ulkopuolella näytti juuri siltä kuin se tuntuikin: harmaalta.

Kyse ei ollut siitä, että hän olisi ollut masentunut. Hän ei ainakaan uskonut niin. Maailma ei vain ollut kovin kiinnostava paikka. Se oli täynnä outoja, ääneen lausumattomia sääntöjä, tekoja ilman logiikkaa ja avoimia loppuja. Harmaan sävyjä, joita hän ei erottanut toisistaan. Kaikki se oli väsyttävää.

Todellisuudessa hän tiesi, että vika ei ollut maailmassa, vaan hänessä. Hän oli se, joka oli viritetty väärälle taajuudelle.

Eikä koskaan kulunut päivääkään, etteikö hän olisi saanut siitä muistutusta.

”Tämä on väärin”, Elias sanoi ja osoitti lukua matematiikan-kirjassa.

Kymmenvuotias poika hänen edessään rypisti kulmiaan ja kumartui katsomaan lähempää. ”Miksi?”

Elias mietti hetken. ”Koska se ei ole oikein.”

Leo irvisti. ”Sinä olet kaikkien aikojen huonoin ope.”

”Miksi sitten tulet joka päivä tänne tekemään läksysi?”

”Jos et tiedä, niin en aio kertoa”, Leo mutisi ja kumitti vastauksen. Hän naputti kynällään paperia ja jätti siihen rivin harmaita pisteitä. ”Eikö me voitaisi jo pelata?”

”Läksyt ensin.” Eliasta itseä ei kiinnostanut, tekikö hänen veljenpoikansa kotitehtävänsä heti koulusta tultuaan vai vasta illalla, mutta Leon isä Henri oli tarkka näissä asioissa.

”Minä vihaan läksyjä”, Leo ähkäisi Eliaksen pienen kahden-istuttavan ruokapöydän toiselta puolelta.

”Tämän jälkeen on enää englantia. Sehän on sinun lempi-aineesi”, Elias yritti kannustaa.

Leo loi häneen tympääntyneen katseen. ”Se on aine, jota vihaan vähiten.” Poika paiskasi matematiikankirjan kauemmas irvistys kasvoillaan.

Elias veti kirjan takaisin. ”Enää vähän, niin sitten voimme pelata.”

Leo suoristi selkänsä ja tarttui kynäänsä. Elias piti poikaa silmällä, kun tämä selvitti tiensä läpi desimaalilukujen ja inhoamiensa sanallisten tehtävien. Leo oli paininut oppimisvaikeuksien kanssa aina koulun alusta asti ja näistä tutorointitunneista oli tullut heidän jokapäiväinen rutiininsa.

Lopulta Leo paukautti viimeisen kirjan kiinni.

”Kokis?” Elias kysyi.

”Kokis.” Leo nyökkäsi.

Elias heitti pojalle punaisen tölkin, jonka tämä nappasi taitavasti ilmasta matkalla pelikonsolille. Pian ruudulla viiletti jo kaksi värikästä autoa sateenkaarisiltaa pitkin.

Oikea maailma oli ehkä harmaa paikka, mutta peleistä Elias oli löytänyt oman maailmansa. Nollat ja ykköset muodostivat todellisuuden, joka oli oikeaa elämää täydellisempi. Siellä asioilla oli syyt ja seuraukset, joita hän ymmärsi. Niin

kauan kuin hänellä oli pelinsä, hän pystyi sietämään oikeaa maailmaa.

Varsinkin, kun hän sai pelata niitä yhdessä Leon kanssa.

”Kuule Elias”, Leo aloitti irrottamatta katsettaan autoista ja niitä uhkaavista banaaninkuorista.

Eliaksen ajoneuvo ajautui liian lähelle reunaa ja vain peukalon epätoivoinen liike piti hänet kisassa mukana. ”No?”

”Minusta sinun pitäisi hankkia tyttöystävä.”

Auto sukelsi alas sillan reunalta. ”Mitä?”

”Sinä olet kohta kolmekymmentä, eikä sinulla ole koskaan ollut tyttöystävää.”

”Ja sinä olet kymmenen”, Elias vastasi. ”Mitä sinä muka tiedät tällaisista asioista?”

Leo tuhahti. ”Enemmän kuin sinä.”

”Käskikö isäsi sinun puhua minulle?”

Elias tiesi, että oli vakituinen puheenaihe Ikosten perheessä. Vaikka hän oli jo aikaa sitten täysi-ikäistynyt, isovelji ei koskaan lakannut huolehtimasta. Elias halusi uskoa, että se johtui vain Henrin persoonasta, mutta se ei tainnut olla koko totuus.

Kunpa Elias vain olisi saanut veljen uskomaan, ettei tällä ollut mitään syytä murehtia. Hän tiesi, mitä halusi. Ne eivät vain aina olleet samoja asioita, joita muut halusivat.

”Ei käskenytkin.” Leo ohjasi autonsa maaliin ja laski ohjaimen syliinsä. ”Olen vain vähän miettinyt.”

”Mitä?”

”Että sinä vietät ihan liikaa aikaa vain minun kanssani.”

Eliaskin pääsi maaliin, mutta hän ei jäänyt katsomaan pisteitään, vaan kääntyi Leon puoleen. Poika näperteli ohjaimensa nappeja.

”Yritätkö sinä päästä minusta eroon?”

Leo nosti säikähtäneenä katseensa. ”En! Mutta sinä autat minua joka päivä läksyissä ja haet Lumin päiväkodista ja vahdit meitä, kun äiti ja isä menevät jonnekin...” Hän hiljensi ja pyöritteli peukalollaan ohjaimen toista tattia.

Elias pysäytti hänen kätensä. ”Vietän aikaa sinun kanssasi, koska haluan. Sinä olet minun paras ystäväni.”

Se sai Leon hymyilemään, ainakin hieman. ”Mutta kyllä sinulla pitäisi olla silti muitakin kavereita.”

”Minulla ei ole tarvetta muille.”

”Minä en voi olla sinun paras kaverisi ikuisesti. Jonain päivänä kasvan isoksi ja muutan pois.”

”Ai.” Elias hieroi leukaansa ja mittaili Leoa katseellaan. ”Siihen on kuitenkin vielä pitkä aika.”

”Ei niin pitkä. Minä haluan ilmaisutaitolinjalle lukioon, eikä Nurmeksessa ole sellaista.”

Elias kallisti päätään. ”Tuleeko sinusta näyttelijä?”

”Jep!”

Elias mietti poikaa, joka oli jo päiväkodin joulujuhlista jäänyt vielä kumartamaan yleisön eteen, kun muut lapset olivat poistuneet. ”Se käy järkeen.”

Leo painoi ohjainta ja aloitti uuden kisan. ”Joten sinun pitää löytää uusi paras kaveri ennen sitä.”

”Kuulostaa vaivalloiselta.”

”Ihan oikeasti. Et voi vain istua joka päivä koneella ja olla minun ja Lumin kanssa. Sinun pitäisi tehdä jotain muutakin.”

Elias pyöräytti silmiään. Leo kuulosti päivä päivältä enemmän isältään.

”Hyvä on, minä harkitsen asiaa.”

LUKU 3

ULPU TÄHYSTI TAAKSEPÄIN HIEKKATIELLE, jota hän oli hetki sitten ajanut. Siitä oli pitkä aika, kun Ulpu oli viimeksi ollut näin lähellä Nurmesta. Autolla ei menisi kauaa, kun hän jo olisi keskustassa, ja kilometrit tuntuivat samaan aikaan sekä hyvin lyhyiltä että pitkiltä.

Loppujen lopuksi hänen ja Nurmeksen välissä oli riittävästi metsää, ettei hänen tarvinnut tuntea rintakehässä mylläävää ahdistusta. Hän voisi teeskennellä, että oli aivan Suomen toisella laidalla, ainakin jos jätti huomiotta ympärillä kohoavat vaarat.

Punamultainen maatila ainakin olisi voinut olla mistä päin tahansa. Valkoiset ovet ja ikkunanpuitteet viimeistelivät vaikutelman. Tahtomattaan Ulpu alkoi sommitella päässään sopivaa rajausta. Kuusten latvat pilkkottamaan tumman katon takaa, etupihan vaahteran tyhjät oksat...

Maalaisromantiikka ei ollut hänen juttunsa, mutta ehkä hän voisi kokeilla nopeaa luonnosta tai vähintäänkin räpsäistä referenssikuvan. Oli hyvä astua välillä mukavuusalueen ulkopuolelle. Kunpa valo vain ei olisi ollut näin valjua.

Ulpu heitti viimeisen laukun olalleen, nappasi valkoisen orkidean kainaloonsa ja sulki peräluukun. Luojan kiitos Paulus oli lainannut hänelle autoaan. Hän ei olisi ikinä saanut raahattua kaikkea tarvitsemaansa junassa.

Kun hän pääsi etuovelle, sisältä kuului kova räsähdys.

”Hilja?” Ulpu pudotti laukut ja sysäsi orkidean lipaston päälle. Hän ei välittänyt kurasta kengissään vaan syöksähti keittiöön. ”Onko kaikki kunnossa?”

Leveillä lattialankuilla lepäsi pirstaloitunut muki. Isotäti kytki sen vieressä ja yritti metsästää sirpaleita kädellä, jonka punaisesta kipsistä sormet törröttivät kömpelösti.

”Voi pirskahti”, Hilja manasi. ”Luulin, että se pysyisi edes hetken hyppypyssä.”

”Anna, kun minä”, Ulpu pyysi ja kumartui poimimaan isoimmat palaset.

Hilja istahti keittiön jakkaralle ja huokaisi syvään. ”On se, kun ei edes tervetuliaiskahveja voi tarjota.”

”Minä en juo kahvia, muistatko?” Ulpu sanoi.

”Toivottavasti osaat ainakin keittää säällisen kupillisen. Muuten karkotan sinut takaisin Helsinkiin.”

Ulpu pisti korvan taakse, että verestäisi kahvinkeitto-taitojaan netin ohjeilla myöhemmin, mutta nyt Hilja saisi tyytyä teehen.

Ulpun muistikuvien mummola oli kokenut suuria muutoksia vuosien varrella, viimeisimpänä keittiöremontin. Oli mukavaa, ettei nykyään enää tarvinnut palella, kun nurkista veti, vaikka villasukat olivatkin yhä tarpeen. Induktioliesi, integroitu pesukone ja uusi jääkaappi, joka ei naksuttanut jatkuvasti tahtia kuten edeltäjänsä, olivat myös isoja parannuksia. Silti Ulpua hieman suretti. Poissa olivat avohyllyt, joille oli kasattu sekalainen kokoelma kuppeja ja lautasia, ja mintunvihreäksi maalatut kaapit. Onneksi sentään vanha leivinuuni ja kustavilaissohva olivat säästyneet.

Keittiössä tuoksui yhä samalta kuin Eeva-mummin aikoina, kanelilta ja rosmariinilta. Leveä ikkunalauta, jossa mummin yrtit olivat kasvaneet, oli kuitenkin tyhjä. Ehkä Ulpu voisi ostaa siihen pari ruukkuu.

Ei, siinä ei ollut mitään järkeä. Muutaman viikon kuluttua ei olisi ketään, joka hoitaisi kasveja.

”Ruokakomerossa pitäisi olla keksejä”, Hilja-täti sanoi leveän talonpoikaispöydän äärestä. Isotäti yritti nojata käteensä, mutta kipsin kanssa se ei onnistunut. Seuraavaksi hän yritti ristiä käsiään puuskaan, mutta sekin osoittautui mahdottomaksi. Kasvot ärtyneillä kurtuilla hän laski molemmat kädet pöydälle, sekä kipsatun että tyngän.

Ulpu asetti keksilautasen isotädin eteen. Keskittyen tarkasti Hilja sai puristettua yhden keksin peukalonsa ja etusormensa väliin. Puolimatkassa suuhun se lipesi ja putosi pöydälle lennättäen muruja ympäriinsä. Ulpu kiirehti poimimaan keksin ja tarjoamaan sitä isotädille.

”Oletko hetkeen nähnyt mitään yhtä säälittävää?” Hilja kysyi. ”Minua ei ole tarvinnut syöttää yli kahdeksaankymmenen vuoteen, mutta tässä sitä nyt sitten ollaan.”

”Tämä on vain väliaikaista. Kun saat kipsin pois ja jumpaat kätesi kuntoon, olet pian taas vetämässä joogatunteja.”

Hilja heilutteli surullisena vapaita sormiaan. ”Enpä tiedä. Näin vanhan nivelet eivät enää verry samaan tapaan kuin teidän nuorten. Voi olla, että minunkin on aika jäädä lopullisesti eläkkeelle.”

Se kuulosti oudolta. Hilja-täti, eläkkeellä? Ajatus ei yksinkertaisesti sopinut yhteen Ulpun edessä istuvan suoraselkäisen naisen kanssa, jonka kevyissä askelissa näkyi yhä vuosikymmenten tanssitausta.

Totta kai Ulpu tiesi, että Hilja oli tullut eläkeikään jo silloin, kun Ulpu oli ollut vasta pieni lapsi, mutta pari numeroa ei ollut koskaan hidastanut isotätiä. Vaikka Hilja oli jättänyt työnsä, hän oli jatkanut yliopistolla luennointia ja kunta-politiikkaan osallistumista. Sitten olivat tulleet vapaaehtoisuustyöt, häntä huonokuntoisempien vanhusten kускаaminen päivätoimintaan, varamummona toimiminen ja suomen opettaminen maahanmuuttajille. Nykyään Hilja veti seniori-joogaa neljänä iltana viikossa, ainakin silloin, kun ei matkannut ympäri maailmaa tapaamassa vanhoja ystäviään.

Siksi olikin omituista nähdä Hilja kyyhöttämässä niin surkean ja pienen näköisenä mummolan pöydän ääressä. Isotädin kasvotkin näyttivät kapeammilta kuin ennen. Ulpu lisäsi tehtävälistaansa kauppareissun ja ruokakomeron täyttämisen mahdollisimman ravitsevilla aineksilla.

”Kertoisitko nyt, mitä oikein tapahtui? En edes tiennyt, että olet Pohjois-Karjalassa”, Ulpu sanoi. Kun Hilja oli soittanut ja kertonut olevansa ambulanssissa matkalla keskussairaalaan, Ulpu oli järkyttynyt niin, että kaikki yksityiskohdat olivat menneet häneltä ohi. Tosin isotäti oli itsekin ollut varsin poissa tolaltaan, jopa niin paljon, että oli soittanut Ulpulle eikä Ulpun perheelle, joka olisi ollut paljon lähempänä.

Hilja kohautti olkapäitään, joita peitti vaaleanpunainen saali. ”Putosin vintin portaat, en sen kummempaa.”

Ulpua kylmäsi. Mummolan vintti oli ollut lapsilta tiukasti kielletty paikka. Ei siksi, että siellä olisi säilötty mitään kallista, vaan jyrkkien ja kapeiden portaiden vuoksi. Itse asiassa kyseessä olivat pikemminkin tikapuut kuin portaat. Ja Hiljätäti oli kiipeillyt siellä yhdellä kädellä, ihan yksinään. Luojan kiitos hänellä oli ollut kännykkänsä mukanaan.

Rohkeat oman polun etsijät rakkauden risteyksissä

Elias Ikonen on vuosien jälkeen onnellinen juuri siellä missä hän on: keltaisen puutalon ullakolla videopelien suunnittelijana. Virtuaalimaailmassa kaikki on yksinkertaisempaa ja fantasiaahmot oikeita ihmisiä helpompia ymmärtää. Vanhan ystävän Ulpun saapuminen Nurmekseen särkee kuitenkin Eliaksen rauhan.

Ulpun ajatuksena on vain auttaa isotätiään tämän talon myynnissä ja palata mahdollisimman pian taiteilijan elämäänsä Helsinkiin. Suunnitelmat muuttuvat, kun tavaroita raivatessaan hän löytää vanhan tanssikengän, joka herättää isotädin vaietut muistot eloon ja saa Ulpun pohtimaan, mitä hän todella haluaa.

Vuonna 1945 Hilja kohtaa uimakuopalla evakkopojan, jota toiset lapset karsastavat. Heidän välilleen syntyy ystävyys, joka kantaa läpi vastoinkäymisten ja muiden asettamien odotusten. Mutta kestääkö vahvinkaan side, kun periksiantamattoman Hiljan unelmat vetävät heitä erilleen?

*Ikoset-sarjan tunteikas kolmas osa **Pariton tanssikenkä** vie tuttuun taloon Pielisen rannalle ja rohkaisee valitsemaan itsensä näköisen suunnan silloinkin, kun on vaikea nähdä mihin se johtaa.*

9 789524 038003